

188

1905-1917

II. A közjó

1905 Az ember társas természetének megfelelően minden egyes személy java szükségképpen kapcsolatban áll a közjával. A közjót másképpen nem lehet meghatározni, csak az emberi személlyel való kapcsolatban:

Ne éljetez magatokba gubózza, csak magatoknak, mintha már megigazultatok volna, hanem közösségben összegyűlvén keressétek azt, ami mindenkinek javára szolgál.

1906 A közjón "a társadalmi élet azon föltételeinek összességét (kell érteni), melyek mind a csoportoknak, mind az egyes tagoknak lehetővé teszik, hogy saját tökéletességüket elérjék." A közjó mindenki életét érinti. Mindenki részéről okosságot igényel, de még inkább azok részéről, akik a tekintély hivatalát gyakorolják. Három lényeges elemet foglal magában:

1907 Mindenekelőtt föltételezi a személynek mint ilyennek tiszteletét. A közjó érdekében a közhatalomnak tiszteletben kell tartania az emberi személy alapvető és elidegeníthetetlen jogait. A társadalom köteles engedélyezni minden tagjának, hogy megvalósítsa saját hivatását. Különösen is a közjóhoz tartoznak a természetes szabadság gyakorlásának föltételei, amelyek elengedhetetlenek az emberi hivatás teljes kimunkálásához: ilyenek a jog "a saját lelkiismeret helyes szabálya szerinti cselekvéshez, a magánélet védelméhez és az igaz szabadsághoz vallási téren is".

1908 Másodszor a közjó igényli közösségének szociális jólétét, gyarapodását. A gyarapodás az összes társadalmi kötelezettség foglalata. Ugyancsak a tekintélyre tartozik, hogy a közjó érdekében válasszon a részleges javak között. De mindenki számára hozzáférhetővé kell tennie azt, amire a valóban emberi élethez szüksége van: az élelmet, a ruházatot, az egészséget, a munkát, a nevelést, a kultúrát, a megfelelő tájékoztatást, a családalapítás jogát stb.

1909 Végül a közjó magában foglalja a békét, vagyis az igazságos rend állandóságát és biztonságát. Föltételezi tehát, hogy a tekintély tisztességes eszközökkel biztonságot nyújt mind a társadalom, mind tagjai számára. Biztosítja a jogot a törvényes, személyes és kollektív önvédelemhez.

1910 Ha minden emberi közösségnek megvan a maga közjava, ami lehetővé teszi, hogy közösségnek tekintsék, akkor a közjó teljessége a politikai közösségben található meg. Az állam feladata, hogy megvédje és előmozdítsa a polgári társadalom, az állampolgárok és a közbülső testületek közjavát.

1911 Az emberi függések egyre szorosabbá válnak. Lassanként kiterjednek az egész földre. Az emberi család egysége, amely egyesíti azokat, akik egyenlő természetes méltóságnak örvendenek, magában foglalja az egyetemes közjót. Ez a nemzetek közösségének olyan szervezetét igényli, amely alkalmas arra, hogy "törődjön az emberek különböző szükségleteivel mind szociális téren -- ide tartozik az élelmezés, az egészségügy, a nevelés és munka --, mind a különleges helyzetekben, mint például a fejlődésben lévő országok minden irányú kibontakozásának támogatása, a világszerte szétszóródott menekültek megsegítése vagy a kivándorlók és családjuk támogatása".

1912 A közjó mindig a személyek fejlődésére van rendelve. "A dolgok rendjét mindig a személyek rendje alá kell rendelni, és nem megfordítva." Ez a rend az igazságban van megalapozva, az igazságosságra épül, és a szeretet élteti.

III. Felelősség és részvétel

1913 A részvétel a személy önkéntes és nagylelkű elkötelezettsége a társadalmi ügyekben. Mindenkinek a maga helyén és a maga feladatkörében részt kell vennie a közjó előmozdításában. Ez a kötelesség hozzátartozik az emberi személy méltóságához.

1914 A részvétel elsősorban tehervállalás által valósul meg olyan viszonylatokban, melyekben személyesen felelősséget vállalnak: pl. a gondoskodással, melyet a család nevelésére fordít, a lelkiismeretességgel, amellyel munkáját végzi, részt vesz mások és az egész társadalom javának előmozdításában.

1915 Az állampolgároknak, amennyire lehetséges, tevékenyen részt kell venniük a közéletben. E részvétel módja országonként és kultúránként különböző lehet. "Dicséret illeti meg azoknak a nemzeteknek az eljárását, amelyek körében az állampolgárok a lehető legnagyobb része valódi szabadságban kiveszi részét a közügyekből."

1916 Mindenki részvétele a közjó megvalósításában, mint minden etikai kötelesség, magában foglalja a szociális partnerek állandóan megújuló megtérését. A csalás és egyéb megtévesztések, melyek révén egyesek kibújnak a törvény és a társadalmi kötelezettségek alól, határozottan elítélendők, mert összeegyeztethetetlenek az igazságosság követelményeivel. Fejleszteni kell azokat az intézményeket, melyek az emberek életfeltételeinek javítását szolgálják.

1917 A tekintély viselőire tartozik azoknak az értékeknek megszilárdítása, melyek a közösség tagjainak a bizalmát erősítik, és arra indítják őket, hogy vállalják a hozzájuk hasonlók szolgálatát. A részvétel a neveléssel és a műveltséggel kezdődik. "Joggal hihetjük, hogy az emberiség jövője azok kezében van, akik a következő nemzedékeknek át tudják adni az élet értelmét és a remény erejét."